

ساله عصر جمعه مونا زندگی حقیقی راضیه خورده حقیقی سانسور می‌نمایاند. کارگردانی که اگر اولین فیلمش در زمان خود روی پرده آمده بود، چه بسا روند حرفه‌اش به عنوان کارگردان وارد مداری دیگر می‌شد و حالا شاید چندین و چند فیلم بیشتر ساخته بود و جایگاه حرفه‌ای تثبیت شده‌تری در سینمای ایران داشت. مونا زندگی حقیقی درباره روندی که بعد از توقیف عصر جمعه گذرانده است، می‌گوید: «می‌خواستم بعد از عصر جمعه فیلمی بسازم به نام «شبنم‌های که گذشت» که فیلمنامه‌اش را به همراه نغمه ثمنی نوشته بودیم و درباره تجاوز به پسر بچه‌ها و مسائل حقوقی و قانونی این جرم بود که بر اساس فیلم مستندی که خودم ساخته بودم و موضوعی بسیار تکان‌دهنده و وحشتناک را روایت می‌کرد، نوشته شده بود. «فاطمه معتمدآریا، بازیگر بنفشه آفریقایی که تجربه چندین و چند فیلم توقیفی از جمله «پریانا» و «صدسال به این سال‌ها» را در کارنامه‌اش دارد، از زاویه‌ای دیگر به موضوع سانسور و توقیف نگاه می‌کند: «اول باید بگویم که من در خیلی چیزها رکوردم که یکی‌شان همین سانسور و توقیف فیلم‌هایم است. این اتفاقات در حالی رخ می‌دهد که در سال‌های اخیر بحث حذف سانسور از سینما بسیار داغ بوده و حتی در همین هفته اخیر هم بیانیه‌ای از طرف عده زیادی از سینماگران در این مورد منتشر شده است. البته در این بین ممکن است برای عده‌ای این سوال پیش آمده باشد که منظور از حذف سانسور چیست؟ برای شخص من حذف سانسور به معنای حذف سانسور تفکر و اندیشه است، چرا که سانسور اصولاً در قبال سینمای اندیشه اعمال می‌شود و سینمای مبتذل مشکلی با سانسور ندارد. در واقع اگر کمی دقیق‌تر نگاه کنیم، می‌بینیم که عناوین کریمه فیلم‌ها، سلبریتی بازی‌های آمریکایی و جنجال‌های سخیف مجازی اغلب در آن نوع فیلم‌های مبتذل رخ می‌دهد که مشکلی هم با سانسور ندارند و راه‌شان باز و کاسبی‌شان داغ است. بلکه سانسور متوجه کسانی است که صاحب تفکر و اندیشه هستند و آنهایی مشکل دارند که می‌خواهند درد و واقعیتی را بیان کنند. سانسور جلوی این حرف‌ها و نگاه‌ها و اندیشه‌ها و واقعیت‌ها را می‌گیرد و من با این نوع سانسور مخالفم.»

درباره اخلاق

«بنفشه آفریقایی» درباره عشق است؛ عشق در روزگار میان‌سال؛ عشق انسانی و بی‌توجه به جنبه‌های جنسی ماجرا؛ و البته بی‌توجه به موضوع‌گیری‌های اجتماعی. این یعنی که فیلمی مانند بنفشه آفریقایی احتمال کمی دارد تا جنجالی شود و سرو صدای عده‌ای را درآورد؛ به‌رحال کارگردان با انتخاب کاراکترهایی میان‌سال (ویک پیرمرد البته) روی احساسات انسانی تمرکز کرده است. این روح انسانی حاکم بر رابطه شخصیت‌های فیلم از سوی رسانه‌هایی خاص اما با انتقادات تندی مواجه شده. موضعی که اعتراض مونا زندگی حقیقی را هم باعث شده است که در گفت‌وگویی گفته: «با اشاره به اینکه مادر فیلم هیچ رفتار غیراخلاقی از سوی شوهر سابق و شکوه نمی‌بینیم، اما واقعاً این سوال برایم مطرح است که این منتقدان به مسأله‌ای اشاره می‌کنند که تنها یک فرد بیمار می‌تواند چنین مسأله‌ای را به ذهنش بیاورد. آخرین یک مرد بیمار و ناتوان هفتاد و چند ساله با زن سرحال نینجاه ساله‌ای که با شوهر جوانش هم رابطه خوبی دارد، چه موضوعی می‌تواند پیش بیاید؟ یعنی واقعاً ممکن است کسی این روابط را ببیند و به بُعد انسانی آن فکر نکند؟ با این نوع نگاه اخلاق در جامعه از بین می‌رود. نتیجه‌اش هم اینکه الان دیگر اخلاق فردی در جامعه نداریم یا تریس از تنبیه الهی داریم یا مجازات قانونی. یعنی ما بر اساس یک اخلاق شخصی که برای خودمان تعریف کرده باشیم از اخلاق زشت دوری نمی‌کنیم. در حالی که مردم یک جامعه سالم اصول رفتاری‌شان بر اساس اخلاق انسانی تعریف شده است.»

درباره جدیدترین فیلم اکران آنلاین: «بنفشه آفریقایی»

زنانی که شبیه هیچ‌زن دیگری نیستند

نمایش بنفشه آفریقایی بعد از سه سال یک بار دیگر جای خالی کارگردانی چون مونا زندگی حقیقی را یادآوری می‌کند. کارگردانی که اگر اولین فیلمش ۱۵ سال پیش در زمان خود به نمایش درآمده بود، چه بسا سرنوشتی دیگر در سینمای ایران می‌یافت

«**بولادامین**» حدود سه سال از ساخته شدن «بنفشه آفریقایی» به کارگردانی مونا زندگی حقیقی می‌گذرد. فیلمی که بعد از نمایش نخستین در بخش نگاه نوی جشنواره فجر ۱۳۹۷ و نامزدی در رشته‌های بازیگر نقش اول زن (فاطمه معتمدآریا) و موسیقی متن (پیمان یزدانیان) و کسب تحسین مردم و منتقدان به دلیل سوزن‌تو و جسورانه‌اش تقریباً به محاق رفت و نتوانست روی پرده بیاید. آن هم در حالی که حضور چند تن از مطرح‌ترین بازیگران سینمای ایران مانند فاطمه معتمدآریا، سعید آقاخانی، رضا بابک، انداجرانیلی و... آن را تبدیل به گزینه‌ای مناسب اکران می‌کرد.

بالاخره اما بنفشه آفریقایی که بعد از جلب نظر و استقبال مردم و منتقدان در جشنواره فجر حدود دو سال پیش صفا اکران مانده بود، با استفاده از شرایط کرونایی سینمای ایران، به صورت آنلاین اکران شد؛ اتفاقی خوب برای این درام اجتماعی- خانوادگی که با هر متر و معیاری یکی از آثار خوب چند سال اخیر سینمای ایران است و البته رخدادی خوب برای پدیده نمایش آنلاین که نمایش هر فیلم خوب و راضی‌کننده‌ای در این چارچوب می‌تواند در قوت و قوام این امکان جدید سینمای ایران نقش مهمی داشته باشد.

«بنفشه آفریقایی» دومین فیلم کارنامه مونا زندگی حقیقی است که ۱۲ سال پس از فیلم تحسین شده «عصر روز جمعه» جلوی دوربین رفته و جالب اینکه این روزها هر دو با هم از طلسم بی‌سامانی خارج شده و در دسترس مخاطب قرار گرفته‌اند. در حقیقت بنفشه آفریقایی پس از گذشت تقریباً سه سال و «عصر روز جمعه» پس از گذشت ۱۵ سال از زمان تولیدشان این هفته تقریباً به طور همزمان توانستند موانع را پشت سر گذاشته و در شبکه نمایش خانگی توزیع شوند. بنفشه آفریقایی البته به صورت اینترنتی و بر بستر شبکه‌های می‌آودی نیز به نمایش درآمده تا بعد از فیلم‌های «خروج» ابراهیم حاتم‌کیا، «طلا» ی پریوز شهسپازی، «مهمانخانه ماه نو» به کارگردانی تاکفومی تسوتسویی، «حکایت دریا» ی بهمن فرمان‌آرا، «کشتارگاه» عباس امینی، «جهان با من برقص» سروش صحت، «تیغ و ترمه» کیومرث پوراحمد، «پسرکشی» محمد هادی کریمی، «نرگس مست» سیدجلال‌الدین دری، «جایی برای فرشته‌ها نیست» سام کلانتری، «خوب، بد، جلف ۲: ارتش سری» به کارگردانی پیمان قاسم‌خانی، «هفت و نیم» نوید محمودی، «حمال طلا» ی تورج اصلانی، «قتل عمد» سعید دولتخانی و «لتیان» علی تیموری شانزدهمین فیلم اکران آنلاین باشد و این‌گونه که گفته می‌شود، از فیلم‌های پرتماشاگر این روزهای سینمای ایران بوده است.

مونا زندگی حقیقی درباره همزمانی نمایش دو فیلم عصر جمعه و بنفشه آفریقایی می‌گوید که امکانات اکران آنلاین باعث این اتفاق شده است: «در تمام این ۱۵ سالی که عصر جمعه بلا تکلیف بود، در پاسخ به درخواست‌های ما برای نمایش این فیلم خواستار حذف حدود ۲۵ دقیقه از فیلم می‌شدند اما وقتی برای نمایش آنلاین و اینترنتی درخواست کردیم، پروانه نمایش فیلم بالاخره صادر شد که به نظر می‌رسد به دلیل فضای متفاوت این سال‌های اخیر باشد.»

درباره فیلم

بنفشه آفریقایی داستان زنی به نام «شکوه» را روایت می‌کند که سال‌ها پیش از همسر اولش (فریدون) جدا شده و با «رضا» ازدواج کرده که از دوستان فریدون بود. حالا این دو سال هاست که با هم زندگی می‌کنند، اما وقتی شکوه و رضا متوجه می‌شوند که خانواده فریدون و او را به خانه سالمندان سپرده‌اند، تصمیم می‌گیرند او را به خانه آورده و از او مراقبت کنند. این موقعیت جدید بر زندگی روزمره شکوه و رضا تأثیر می‌گذارد و باعث ماجراهایی در زندگی تک‌تک این سه نفر می‌شود.

مونا زندگی حقیقی می‌گوید که بنفشه آفریقایی را بر اساس یک داستان واقعی ساخته است: «این خط اصلی که خانمی به همراه همسرش، همسر سابق خودش را به خانه خود می‌آورد تا از او نگهداری کنند از یک داستان واقعی گرفته شده است. داستانی که یک تصویر جدید از زن ایرانی به نمایش می‌گذارد، با اینکه کتمان نمی‌توان کرد که در شرایط فعلی جامعه ما به تنهایی از زن‌ها کاری بر نمی‌آید و در جایی که قوانین به ضرر زن هاست، قوت و قدرت فردی آنها در مقابله با این نابرابری کاری پیش نمی‌برد؛ زیرا قوانین بسیاری از حضانة تاحق کار و طلاق مردانه هستند و به نفع مردان تنظیم شده‌اند.» این خط داستانی و مضمونی متفاوت از نظر بسیاری از جمله رضا بابک، بازیگر بنفشه آفریقایی عمده‌ترین دلیل جذابیت فیلم نیز بوده است: «توازنی که در قلم برقرار بود، در سینمای ماهم‌تای زیادی ندارد. در حقیقت علت حضور در فیلم همین توازن بود و چفت و بست که قصه داشت. البته صحنه‌های زیادی هم بوده که گرفته شد، اما در فیلم نیست که البته به این معنی نیست که فیلم دچار ممیزی شده، بلکه صاحبان فیلم تشخیص دادند که اضافه است و آن صحنه‌ها را حذف کردند.»

به گفته کارگردان فیلم، بنفشه آفریقایی درباره «احترام به انتخاب‌های گذشته افراد» است. مونا زندگی حقیقی در زمان نمایش فیلم در جشنواره فجر نیز گفته بود که «ویژگی

قصه و پذیرش آن چیزی است که در گذشته یک فرد خداده است. ما خواستیم بگویم تعصبات و قضاوت‌ها را کنار بگذاریم.»

درباره بازیگران

فاطمه معتمدآریا، سعید آقاخانی و رضا بابک از متفاوت‌ترین تیم‌های بازیگری سینمای ایران در سال‌های ایران هستند. گروهی که معلوم است درباره‌شان فکر شده و مثل بسیاری از فیلم‌ها این‌گونه نبوده که به‌طور گروهی از یک فیلم دیگر برداشته و به این فیلم منتقل شده باشند. مونا زندگی حقیقی می‌گوید که «نخستین بازیگری که برای این فیلم انتخاب شد، فاطمه معتمدآریا بود، بعد هم معتمدآریا سعید آقاخانی را توصیه کرد که گزینه خوبی بود. رضا بابک هم از اول انتخاب شده بود یعنی گزینه اول فیلم بود. تنها نقطه تردید و دشواری انتخاب بابک برای بازی در این نقش سرحالی او بود؛ یعنی رضا بابک همیشه سرحال است ولی مامی خواستیم کمی تکیده و خسته باشد.»

فاطمه معتمدآریا درباره حضورش در فیلم «بنفشه آفریقایی» می‌گوید: «دوست دارم هر سناریویی به من پیشنهاد می‌شود موضوع، مضمون یا یک چیز متفاوتی نسبت به فیلم‌های قبلی‌ام داشته باشد. در مورد «بنفشه آفریقایی» این تفاوت وجود داشت، و علاوه بر آن نقش زن داستان هم بدیع بود و حداقل اینکه من شبیه آن را بازی نکرده بودم. این اولین چیزهایی بود که در فیلمنامه توجهم را جلب کرد.»

درباره بنفشه آفریقایی بیره نیست اگر بگویم این فیلم مهم‌ترین نقطه قوت و قدرتش را از بازی بازیگرانش می‌گیرد: از بازی‌های استاندارد و کم‌نقص سه بازیگر اصلی فیلم. فاطمه معتمدآریا در بنفشه آفریقایی چنان راحت و خوب است که برای نقش نه چندان جایزه‌بگیرش در این فیلم نامزدی بهترین بلورین بهترین بازیگر نقش اول زن از جشنواره فیلم فجر کمترین دستاوردش می‌تواند محسوب شود. سعید آقاخانی در نقش همسر معتمدآریا، همپای او گرم و راحت است. او که در سال‌های اخیر با چرخش از نقش‌ها و فیلم‌های طنز به آثار جدی و درونگرا شاهد یک ارتقای عظیم در کارنامه‌اش بوده، در بنفشه آفریقایی یکی از بهترین بازی‌های کارنامه‌اش را ارائه داده است. ضلع سوم این مثلث، رضا بابک نیز در ایفای نقش پیرمردی که دست روزگار، تنبیهش کرده و شر و شور جوانی‌اش را از او گرفته به شدت موفق است. حضوری که هم ترجم مخاطب را برمی‌انگیزد و هم اجازه نمی‌دهد مخاطب لحظه‌ای فراموش کند که در مواجهه با شکوه در گذشته چه‌ها کنکرده است!

درباره کارگردان

مونا زندگی حقیقی ۴۸ سال دارد و در رشته معماری تحصیل کرده است. او در سینما به‌عنوان عکاس، منشی صحنه و برنامه‌ریز فعالیت و با فیلمسازانی مانند رخشان بنی‌اعتماد و کیانوش عیاری همکاری کرده - که در فیلم‌هایش این همکاری‌ها آشکار است. مونا زندگی حقیقی فیلمسازی را از سال ۷۷ و با ساخت فیلم‌های کوتاه ۳۵ میلیمتری و مستند شروع کرد و بعد از همکاری با رخشان بنی‌اعتماد در مستند بلند روزگار ما در سال ۸۰ بالاخره در سال ۸۴ اولین فیلم بلند سینمایی خود را به نام عصر جمعه کارگردانی کرد که در جشنواره آن سال مورد تحسین و استقبال قرار گرفت و در فستیوال‌های خارجی نیز جوایز متعددی به دست آورد. عصر جمعه اما در ایران اجازه اکران پیدا نکرد و توقیف شد. بنفشه آفریقایی، دومین فیلم بلند سینمایی زندگی حقیقی ۱۲ سال بعد از عصر جمعه، در سال ۹۶ جلوی دوربین رفت.

درباره سانسور

بلا تکلیفی سه ساله بنفشه آفریقایی و توقیف پانزده

تو تا بستونت فکر زمستونت باش!

سرویس ویژه اینترنت پرسرعت

۱۰۰۰ گیگ، ۶ ماهه با ۲۵۰ هزار تومان